

Protokoll 05. juni 2032

Styremøte i Øvre Pasvik nasjonalparkstyre / Pa'ččjoogg meermeä'ccstu'vrr

Øvre Pasvik
nasjonalparkstyre

Báhcaveaji
álbmotmea-
hccestivra

Pá'jj-Pa'ččjoogg
meermeä'cc

Tidspunkt: Mandag 5. juni 2023, kl. 10.00-16.30 (6 timer) Lunsj 11.30-12.00.

Sted: Infopunkt Gjøken

Eva Biret Sch Kollstrøm 8. klasse Sandnes og Bjørnevåtn skole, deltok som jobbskygge til forvalter/far.

TILSTEDE

Styret Kurt Wikan, leder Cecilie Hansen, nestleder Egil Kalliainen, styremedlem Are Jørstad, varamedlem	Sekretariat: Rolf E. Sch. Kollstrøm, nasjonalparkforvalter
Meldt forfall Hanne Christine H. Sundfær, styremedlem	

Sak 06/2023 Åpning av møte, registrering og godkjenning

- Registrering av deltakere, styret er beslutningsdyktig.
- Egil Kalliainen underskriver protokollen.
- Innkalling og saksliste ble godkjent.
- Protokollene fra styremøtene 17. februar og 12. mai 2023 ble godkjent.

Sak 07/2023 Orienteringssaker

- Rapport 2023 Informasjonspunkt Gjøken til Kolarctic PAN 2019-2022, vedlegg. Tatt til orientering.
- Brev fra FeFo 14.03.23, Tilbakemelding om hønsefugltaksering i Øvre Pasvik nasjonalpark, vedlegg. Tatt til orientering.
- Opplegg for åpning av Infopunkt Gjøken, 17. juni 2023, orientering under møtet. Programmet ble gått igjennom, Styreleder Kurt Wikan leder åpningen sammen med Anne Wikan for NIBIO Svanhøvd/Besøkssenteret og forvalter Rolf E Sch Kollstrøm. Det vil

være hilsener fra Kim Daniel Hansen-Miljødirektoratet, Lisa Bjørnsdatter Helgasson-miljødirektør Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Lena Norum Bergeng-ordfører Sør-Varanger, Geir Thrane-nestleder FeFo-styret, Politiet i Finnmark (Jørn Haagenrud), Venke Tørmænen-Norros, Riina Tervo-Metsahallitus, Bjørnar Olsen-Univ. i Tromsø. Svenn Randa-dikter, Theresa Holand-skuespiller/presentasjon av Carl Schøyen og hans engasjement for nasjonalpark i Øvre Pasvik, og tilslutt Siri Holst- barnebarn til Carl Schøyen hilsen og avduking av minnesmerke/relieff. Svenn Randa kuttet snoren i en formell åpning av Infopunktet.

- D. Styret møter kl. 10.00 den 17.06 på Gjøken for å forberede åpningen. Forvalter ber Lene Stavå ta bilder for styret.
- E. Bilateralt møte med Finland om samarbeidet Pasvik-Enare 15-16. juni; Cecilie Hansen deltar fra styret.
- F. FeFo har innkalt til møte i Veirådet for skogsveiene i Pasvik den 9. juni. Styrets andel er budsjettert med kr 70.000 i 2023. Forvalter orienterte fra møtet. Tatt til orientering.

Sak 08/2023 Søknad hensetting av campingvogn i Øvre Pasvik landskapsvernområde

Christoffer Svegaard søkte per e-post den 14. mai 2023 om midlertidig plassering av campingvogn i Øvre Pasvik landskapsvernområde. Søknaden gjelder tidsrommet 9. september – 1. november 2023 langs Grensefossvegen like etter krysset inn til Hestefossdammen. Formålet er jakt, og søker viser til tidligere tillatelse til jaktcamp.

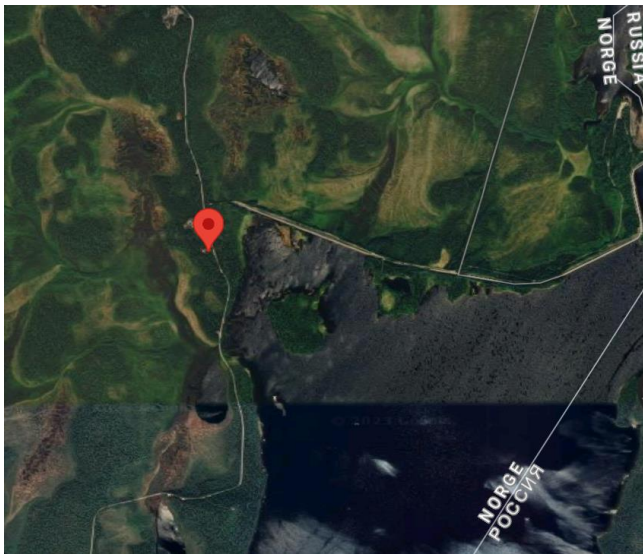
I sin saksforberedelse ba forvalter søker om utfyllende informasjon i en melding 24. mai:

Hei. Jeg har mottatt din søknad. Nasjonalparkstyret har tidligere gitt 1 dispensasjon til hensetting av campingvogn i Øvre Pasvik landskapsvernområde. Det var til elg-jegere med jaktfelt i Øvre Pasvik landskapsvernområde. Du oppgir jakt som formålet. Siden du oppgir tidsrom fra 09. september antar jeg at dette gjelder småviltjakt? Kan du presisere dette/utdype behovet i forhold til å campe utenfor verneområdet?

Søker svarte samme dag:

Gjelder småviltjakt. Grunnen til søknad om camp i dette området er for å begrense kjøringen med bil. Fra søkt lokasjon kan jeg gå direkte fra vogn å ut i skogen. Plassen er også godt egnet til campingvogn da den er benyttet til dette tidligere. Utenfor verneområdet er det etter min

mening ingen flotte områder å campe i umiddelbar nærhet til dette området jeg ønsker å jakte i dessverre. En stor del av jakten er også dette med og ha en flott camp inne i skogen.

Markeringen på kartet viser ønsket sted for hensetting av campingvogn.

Vedtak

Styret for Øvre Pasvik nasjonalpark har vurdert søknaden etter naturmangfoldlovens §48. Med dagens store jakttrykk fra småviltjegere i området vurderer styret at det er en fare for en gradvis forringelse av verneverdiene knyttet til det særpreget natur- og kulturlandskapet med et rikt dyre- og planteliv, ved å tillate en praksis med hensetting av campingvogn og bobil i landskapsvernområdet i forbindelse med småviltjakt. Ut fra en denne risikoen og føre-var prinsippet avslår nasjonalparkstyret søknaden.

BAKGRUNN

Vernebestemmelser

Verneformålet med Øvre Pasvik landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med et rikt dyre- og planteliv, sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen og ta vare på landskapsformer og særpregede geologiske forekomster. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor verneområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse, og området skal kunne nyttes til reindrift og naturopplevelse.

I §3 Vernebestemmelser, pkt 1. Landskapet heter det:

“Området skal vernes mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av verneforskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot oppføring av bygninger, anlegg eller andre faste innretninger, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, bergverksdrift, neddemming

av nye områder, nydyrking, endring av treslagssammensetning, **hensetting av campingvogner og bobiler for overnatting**. Opplistingen er ikke uttømmende." (forvalters utheving)

Landskapsvernområdet har også plantelivsfredning som blant annet betyr at «Sibirgran og tørrfuru er fredet mot all skade og ødelegging» (§3 pkt 2.1).

Søknaden gjelder dispensasjon til hensetting av campingvogn i forbindelse med småviltjakt.

Dette er tiltak som nasjonalparkforvalter vurderer inn under opplistingen av hva som er forbudt under pkt 1.1. i verneforskriften. Verneforskriften for Øvre Pasvik landskapsvernområde åpner i utgangspunktet ikke for at nasjonalparkstyret kan gi tillatelse til det omsøkte tiltaket.

Saken må derfor vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ. For å gi en eventuell dispensasjon fra verneforskriften etter denne bestemmelsen, kan omsøkte tiltak verken påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot verneformål.

Vurdering

I vurderingen av søknaden skal prinsippene i naturmangfoldlovens (nml) §§ 8-12 vektlegges;

- kunnskapsgrunnlaget (§ 8)
- føre-var-prinsippet (§ 9)
- økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10)
- kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver (§ 11)
- miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12)

Naturmangfoldloven § 48 er en kan-bestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret skjønsmessig vurdering av om det skal gis dispensasjon når vilkårene er oppfylt. Her vil omfang, miljøvirkningen og nødvendigheten av tiltaket ha betydning.

I gjeldende forvaltningsplan (2009) er det beskrevet avslutning av 2 større masseuttak ved Gjøkåsen og et behov for å «Kartlegge andre, mindre masseuttak i landskapsvernområdet og vurdere om disse bør tilplantes.» Denne kartleggingen er ikke gjort, men det er kjent flere slike mindre massetak som ble brukt antagelig ved anlegg av Grensefossevegen. Disse er mange steder lett tilgjengelig med bil.

Forvalter vurderer at kunnskapsgrunnlaget knyttet til lokaliteten som god fra feltbefaringer og registre som naturbase. Nasjonalparkstyre har også kartlagt urskogsinteressene i landskapsvernområdet. Aktuelle lokalitet er preget av ungskog av furu som har kommet opp etter 2. verdenskrig og veganlegg, med lav verneverdi.

I 2022 ga nasjonalparkstyret for første gang dispensasjon til hensetting av campingvogn i landskapsvernområdet i forbindelse med elgjakt, se [Miljøvedtaksregisteret](#). Det var på samme lokalitet som det søkes om nå.

Etter at elgjegerne fjernet campingvogna i fjor rapporterte lokalt SNO at de den 14.10 hadde ryddet fint etter seg. Imidlertid var det kommet en ny campingvogn på stedet. Vogna tilhørte Christoffer Svegaard som er søker i år. På henvendelse fra SNO hadde søker og hans jaktkamerat opplyst at de de visste det ikke var lov å sette vogn der, men at de satset på at det var greit så lenge elgjegerne hadde fått tillatelse ut oktober, men allerede hadde flyttet vogna. SNO informerte om at de måtte flytte vogna ut av verneområdet og eventuelt sende en egen søknad. Forvalter ble også kontaktet at søkerens jaktkamerat samme helga, og ga samme beskjeden som SNO. Vogna var flyttet ved neste kontrollrunde.

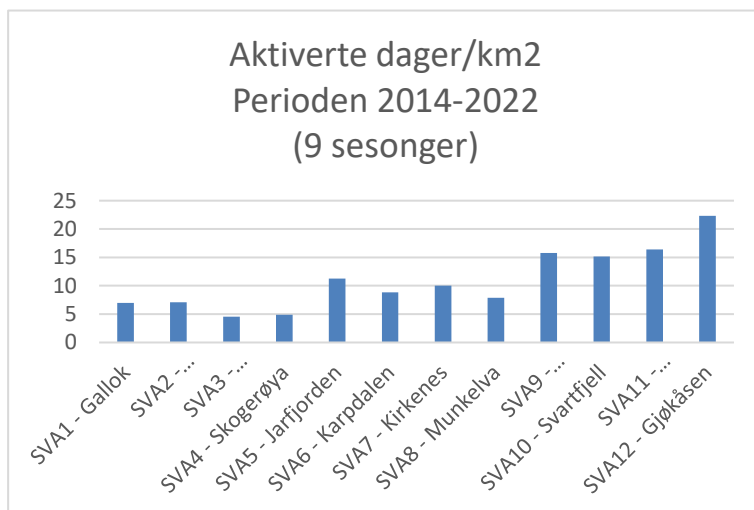
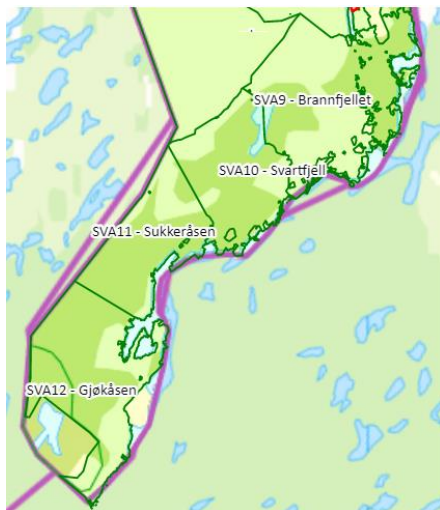
I forvalters vurdering av søknaden i fjor ble det vektlagt at det i hovedsak er 2 jaktfelt for elg som berører Øvre Pasvik landskapsvernområde. En dispensasjon ville derfor ha liten presedensvirkning. Tidligere elgjaktlag hadde hatt teltleire i verneområdet som ikke er regulert av verneforskriften. Forvalter vurderte slitaskjen fra en jaktleir med telt på linje med en jaktleir med campingvogn. En dispensasjon til omsøkte leir ble vurdert til å ikke ha nevneverdig ulempe for verneverdiene og vil heller ikke stride mot verneformålet. Videre at en dispensasjon med vilkårsetting kan sikre at belastningen ikke blir større enn ved en teltleir.

Vurderingen for årets søknad lik som søknaden fra elgjaktlaget i fjor; -til ikke å ha nevneverdig ulempe for verneverdiene og heller ikke stride mot verneformålet. Selv om disse vilkårene er oppfylt skal styret foreta en konkret skjønnsmessig vurdering av om det skal gis dispensasjon, siden naturmangfoldloven § 48 er en kan-bestemmelse.

I veileder M106-2014 fra Miljødirektoratet -Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter heter det om presedensvirkning:

«I vurderingen av om en tillatelse bør gis skal eventuelle presedensvirkninger av en tillatelse også vurderes. Selv om en enkeltstående tillatelse ikke vil være i strid med verneformålet eller påvirke verneverdiene på stedet, må det alltid vurderes om en tillatelse kan skape presedens, og således bidra til en gradvis forringelse av verneverdiene i området. Presedensvirkninger Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter | M106-2014 17 kan være relevant både når det gjelder tilsvarende søknader innenfor samme verneområde, men også generelt i forhold til andre verneområder. «

I perioden det har vært registrert jakttrykk under småviltjakt så viser åpne data at jakttrykket har vært svært høyt i Pasvikfeltene (SVA9, SVA10, SVA11 og SVA12). Jakttrykket har vært absolutt høyest i det sørligste jaktfeltet SVA12 hvor Øvre Pasvik landskapsvernområde og Øvre Pasvik nasjonalpark ligger (småviltjakt kun i det utvidete areal av nasjonalpark fra 2003). Faktisk virker jakttrykket i SVA12 å være det høyeste i hele Finnmark, blant feltene hvor det primært jantes hønsefugl (ryper og/eller skogsfugl) (Kilde:FeFo-natureit.no).

Forvalter mener det er stor forskjell i behovsvurdering av søknad knyttet til elgjaktfelt (Ødevann og Gjøkelv) som i stor grad er stedbundet til landskapsvernområdet med nærområder og søknad knyttet til småviltjakt som kan utøves over hele Finnmarkseiendommen. Med dagens jakttrykk fra småviltjegere i området mener forvalter at det er en fare for en gradvis forringelse av verneverdiene knyttet til det særpreget natur- og kulturlandskapet med et rikt dyre- og planteliv, ved å tillate en praksis med hensetting av campingvogn og bobil i landskapsvernområdet i forbindelse med småviltjakt. Ut fra en denne risikoen og føre-var prinsippet foreslår forvalter at denne type søknader blir avslått.

Naturmangfoldloven § 11 og 12 vurderes her til ikke å være relevant for saken.

Forslag til vedtak

Styret for Øvre Pasvik nasjonalpark har vurdert søknaden etter naturmangfoldlovens §48. Med dagens store jakttrykk fra småviltjegere i området vurderer styret at det er en fare for en gradvis forringelse av verneverdiene knyttet til det særpreget natur- og kulturlandskapet med et rikt dyre- og planteliv, ved å tillate en praksis med hensetting av campingvogn og bobil i landskapsvernområdet i forbindelse med småviltjakt. Ut fra en denne risikoen og føre-var prinsippet avslår nasjonalparkstyret søknaden.

Styrets behandling

Styret understreket at det er få egnede leirplasser for campingvogner og bobiler langs Grensefossvegen, jf at det i denne saken søkes om samme leirplass som elgjaktlag brukte i 2022, -etter dispensasjon gitt fra styret. De egnede plassene bør kun brukes i forbindelse med elgjakt og etter søknad.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Sak 09/2023 Søknad bruk av drone i Øvre Pasvik nasjonalpark

NRK søker om bruk av drone til filmopptak i forbindelse med sin nye serie om Norges nasjonalparker. Søknaden gjelder i perioden 7. juni-15. juni 2023. Prosjektet beskrives slik:

«Viktigheten av et større sammenhengende verneområde, samarbeid over landegrensener, viktigheten av urskog/gammelskogen og kontrasten i årstidene, er noe av det vi også ønsker å formidle. «

Behovet beskrives slik:

«Opptakene vil foregå i enkeltdager spredt over en uke i løpet av denne perioden, avhengig av blant annet været. Merk at bruken av drone er et supplement til bruken av vanlige kamera: dronen vil dermed bare være i luften i begrensede perioder, max 10-15 min om gangen. Vi har benyttet t drone på tilsvarende opptak I andre parker, og har valgt en minidrone som gir svært lite støy.

Bruken av droner gir et helt annet overblikk enn det vi får til med bakkebaserte kameraer, gir minimalt med støy i forhold til et helikopter eller fly som kunne vært alternativet, og bildene vi får fra en drone er et vesentlig element i vår formidling av nasjonalparkens egenart.»

Forvalter har bedt om utdypende informasjon og kartfesting av områder som omfattes av søknaden.

«Dronen vi bruker er av typen DJI Mini 3 pro. Veier kun 249 gram og har minimalt med støy. Sett gjerne maks flytid på 10 minutter pr flyvning. Men et oversiktbilde gir oss veldig mye.

Ang arkivmateriale, så har vi god erfaring med bruk av det, men dessverre oppfyller ikke disse kvaliteten vi har behov for til denne serien.»

Vedrørende kartfesting fikk forvalter først et kart med inntegnet 3 områder som var omfattet av søknaden. Imidlertid ble dette i siste runde revidert til å gjelde kun ett område nordvest i nasjonalparken; fra Sortbrystjern inn mot finskegrensa innbefattet nordlige deler av Ellenvannet.

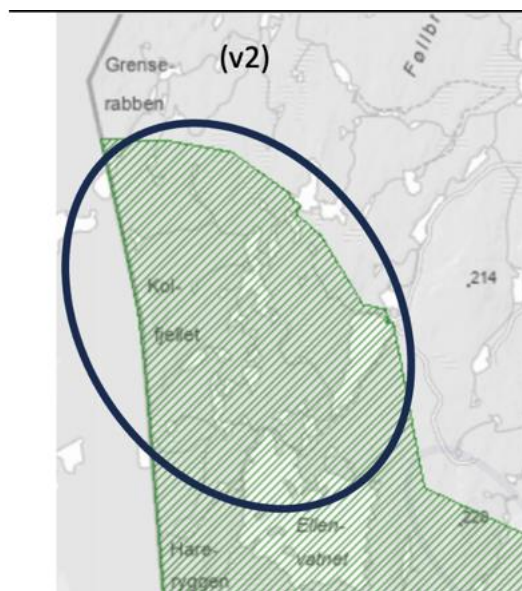
Vedtak

Nasjonalparkstyret for Øvre Pasvik er positiv til at NRK ønsker å sette fokus på betydningen av vern av naturen og nasjonalparkene våre.

Nasjonalparkstyret har vektlagt at det omsøkte prosjekt omfatter en mindre del av nasjonalparken som delvis er tilrettelagt for besøk iht styrets besøksstrategi. Videre vektlegger styret at søker er NRK med stor erfaring i forhold til nødvendige hensyn til verneformål som friluftsliv og naturmangfold. Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 første ledd første alternativ, gis NRK ved dronepilot Torgeir Beck Lande dispensasjon fra verneforskriftene for Øvre Pasvik nasjonalpark § 3 punkt 7.2 om støy, for å gjøre foto- og filmopptak med drone i det kartfestede området nordvest i Øvre Pasvik nasjonalpark.

Vilkår for tillatelsen:

1. Tillatelsen for bruk av drone gjelder inntil 3 dager i perioden fra og med 07. juni til og med 15. juni 2023.
2. Tillatelsen gjelder bare innenfor det inntegnede området.
3. På de aktuelle dager kan dronen bare brukes inntil 2 x 10 minutter.
4. Hvis det oppdages hekkende fugler eller rovfugl på vingene skal drone ikke brukes, og eventuelle pågående opptak skal straks avbrytes.
5. Hvis det er andre besøkende i området skal det ikke brukes drone.
6. Søker bør vektlegge å få med startpunkt, stier, gapahuker og den åpne Ellenvannskoia. Søker må unngå filming av privatpersoner hvor dette ikke er avklart på forhånd.
7. Det forutsettes at søker har innhentet eventuelle andre nødvendige tillatelser fra andre myndigheter, før flygingen foretas.
8. Ved bruk av droneopptak i program ønsker nasjonalparkstyret at det kommer fram at dronebruk i utgangspunktet ikke er tillatt, for å forebygge smitteeffekt.
9. Brudd på vilkårene medfører at dispensasjonen blir inndratt.

BAKGRUNN

Verneforskrift

Verneformålet i Øvre Pasvik nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende barskogområde som i det vesentlige urørt i forhold til tekniske inngrep, ta vare på et skogøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold, sikre variasjonsbredden

av naturtyper i regionen samt ta vare på landskapsformer, særpregede geologiske forekomster og kulturminner.

Videre heter det at ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor verneområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse, og området skal kunne nyttes til reindrift og naturopplevelse. I tillegg heter det for nasjonalparken at området skal kunne brukes til utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Små luftfartøy som den omsøkte typen droner er ikke inkludert i lov om motorferdsel i utmark. Tiltaket omfattes derfor ikke av restriksjonene i verneforskriften som er knyttet til motorferdsel. Drone regnes på linje med motordrevet modellfly som ikke er tillatt i de aktuelle verneområder etter verneforskriftens § 7. Støy «Bruk av motordrevet modellfly, modellbåt, isbor o.l. er forbudt. Søknaden vurderes derfor videre i forhold til eventuell dispensasjon i Øvre Pasvik nasjonalpark.

Verneforskriften for Øvre Pasvik nasjonalpark åpner i utgangspunktet ikke for at nasjonalparkstyret kan gi tillatelse til det omsøkte tiltaket. Saken må derfor vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ. For å gi en eventuell dispensasjon fra verneforskriften etter denne bestemmelsen, kan omsøkte tiltak verken påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot verneformål.

Vurdering

I vurderingen av søknaden skal prinsippene i naturmangfoldlovens (nml) §§ 8-12 vektlegges;

- kunnskapsgrunnlaget (§ 8)
- føre-var-prinsippet (§ 9)
- økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10)
- kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver (§ 11)
- miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12)

Naturmangfoldloven § 48 er en kan-bestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret skjønsmessig vurdering av om det skal gis dispensasjon når vilkårene er oppfylt. Her vil omfang, miljøvirkningen og nødvendigheten av tiltaket ha betydning.

Bruk av drone vil ikke medføre skade på terreng eller vegetasjon og medfører lite støy, og ansees som en mer miljøforsvarlig teknikk enn for eksempel filming fra helikopter, jmfør naturmangfoldloven § 12.

Det er relativt lite annen aktivitet og friluftsliv i dette området så tidlig i barmarksesongen. I forhold til fugleliv vil dronebruk medføre konflikter på grunn av hekketid for mange arter og territoriehevdning blant rovfugl. I området er det kjente lokaliteter av hekking av bl.a. fiskeørn. Gjennom vilkår til en eventuell dispensasjon kan man minimere forstyrrelser og belastning fra tiltaket, jmfør naturmangfoldloven § 10. Kravet til kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 til å være tilstrekkelig. Føre-var-prinsippet tillegges derfor liten vekt, jf. naturmangfoldloven § 9.

Bruk av drone er ikke omtalt i gjeldende forvaltningsplan (2009). Reindriften har beitetid i Øvre Pasvik først fra 15. oktober. Flygingen vurderes ikke til å ha konsekvenser for reindriften.

Nasjonalparkstyret ønsker i sin besøksstrategi å kanalisere besøkende bl.a. til startpunkt Sortbrysttjern med merket tursti til Ellenvannskoia og Piiloloakoia, som er innenfor det avmerkede området. Det finnes eksisterende droneopptak fra nasjonalparken som er tilgjengelig. NRK har vurdert at disse ikke innfrir deres behov herunder til kvalitet.

Forvalter vurderer at styret gjennom vilkår til en eventuell dispensasjon kan minimere forstyrrelsen fra tiltaket, bl.a ved å sørge for at flygingen er kortvarig og forbigående for ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig.

Naturmangfoldloven § 11 vurderes til ikke å være relevant for saken da tiltaket ikke vil medføre nevneverdig skade på verneverdiene.

Den aktuelle dronen gir lite støy og er beregnet på korte opptak i lav høyde.

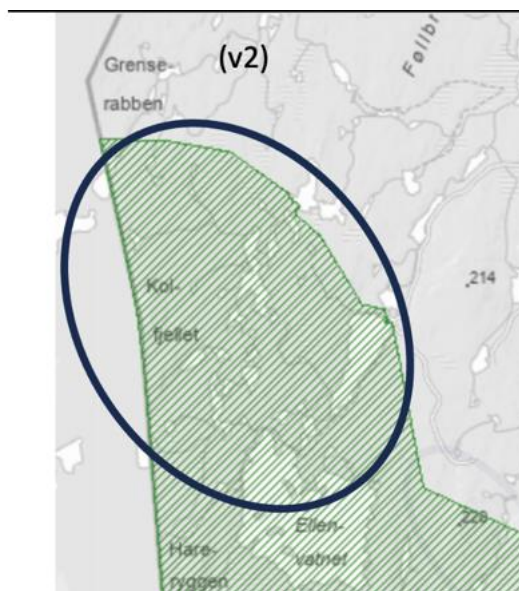
Forvalter vurderer at dronepilot Torgeir Beck Lande har stor erfaring med opptak i verneområder og erfaring i å forebygge konflikter med naturmangfold og friluftsliv.

Presedensvirkningen vurderes som lav siden det erfaringsmessig er svært få søknader av så seriøse og erfarne nasjonale redaksjoner som NRK.

Forslag til vedtak

Nasjonalparkstyret for Øvre Pasvik er positiv til at NRK ønsker å sette fokus på betydningen av vern av naturen og nasjonalparkene våre.

Nasjonalparkstyret har vektlagt at det omsøkte prosjekt omfatter en mindre del av nasjonalparken som delvis er tilrettelagt for besøk iht styrets besøksstrategi. Videre vektlegger styret at søker er NRK med stor erfaring i forhold til nødvendige hensyn til verneformål som friluftsliv og naturmangfold. Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 første ledd første alternativ, gis NRK ved dronepilot Torgeir Beck Lande dispensasjon fra verneforskriftene for Øvre Pasvik nasjonalpark § 3 punkt 7.2 om støy, for å gjøre foto- og filmopptak med drone i det kartfestede området nordvest i Øvre Pasvik nasjonalpark.

Vilkår for tillatelsen:

1. Tillatelsen for bruk av drone gjelder inntil 3 dager i perioden fra og med 07. juni til og med 15. juni 2023.
2. Tillatelsen gjelder bare innenfor det inntegnede området.
3. På de aktuelle dager kan dronen bare brukes inntil 2 x 10 minutter.
4. Hvis det oppdages hekkende fugler eller rovfugl på vingene skal drone ikke brukes, og eventuelle pågående opptak skal straks avbrytes.
5. Hvis det er andre besøkende i området skal det ikke brukes drone.
6. Søker bør vektlegge å få med startpunkt, stier, gapahuker og den åpne Ellenvannskoia. Søker må unngå filming av privatpersoner hvor dette ikke er avklart på forhånd.
7. Det forutsettes at søker har innhentet eventuelle andre nødvendige tillatelser fra andre myndigheter, før flygingen foretas.
8. Ved bruk av droneopptak i program ønsker nasjonalparkstyret at det kommer fram at dronebruk i utgangspunktet ikke er tillatt, for å forebygge smitteeffekt.

9. Brudd på vilkårene medfører at dispensasjonen blir inndratt.

Styrets behandling

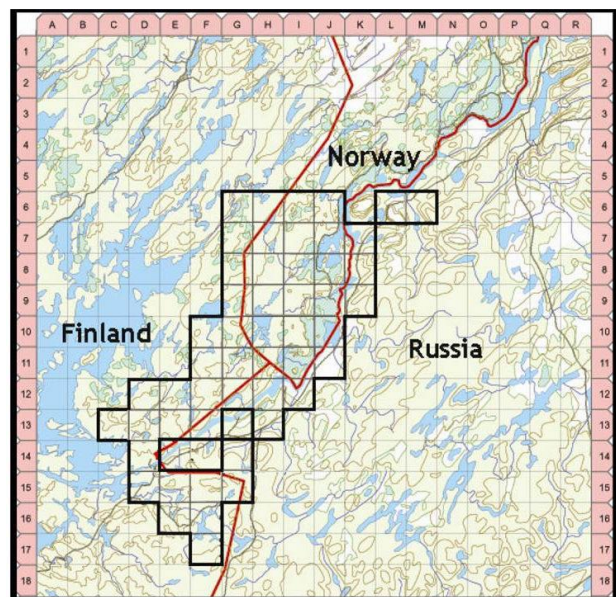
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Sak 10/2023 Søknad bruk av hårfeller-kartlegging av brunbjørn

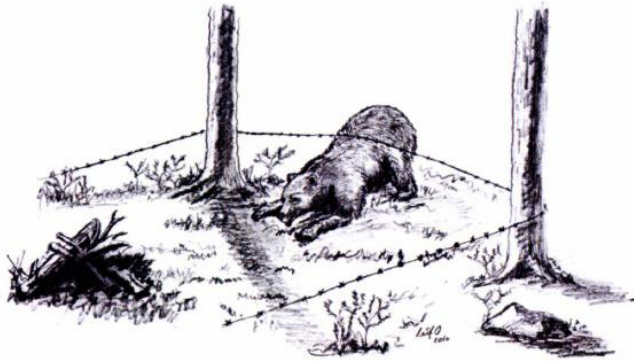
NIBIO Svanhovd sendte 29. mai 2023 en søknad om tillatelse til midlertidig plassering av hårfeller for genetisk overvåkning i Øvre Pasvik nasjonalpark og landskapsvernområde, sommeren 2023. Søker oppgir at FeFo har gitt tillatelse og de ønsker også å bruke viltkamera ved hårfellene.

Denne overvåkingen av brunbjørnbestanden i Pasvik-Enare området er en del av samarbeidet i Pasvik-Enare trilaterale park og også i samarbeid med Statens naturoppsyn på norsk side. Årets prosjekt er oppfølging av tilsvarende undersøkelser i 2007, 2011, 2015 og 2019.

Figur 1. Studieområdet i Norge, Russland og Finland. Russland er ikke med i opplegget i år siden samarbeidet er suspendert. Området er inndelt i 56 ruter på 5 x 5 km med 1 hårfelle per rute, hvor ca 5 ruter (+/- 2), er i Øvre Pasvik nasjonalpark og tilsvarende 3-4 ruter er i Øvre Pasvik landskapsvernområde.

Figur 2. Skisse av hårfelle for innsamling av bjørnehår. Fellen settes opp mellom fire trær i ca. 5 m avstand i ca. 40 cm høyde over bakken. I sentrum av fellen plasseres en liten haug med plantedeler som dynkes med duftstoff. Tråden surres fast i seg selv og det brukes ikke spiker eller kramper til å feste tråden, slik at det ikke blir noen varige inngrep i naturen.

(Tegning: Leif Ollila)

Vedtak

Nasjonalparkstyret ser nytteverdien av å overvåke brunbjørnbestanden i Pasvik-Enare området både i forhold til det generelle kunnskapsbehovet ved forvaltning av store rovdyr og i forhold til nasjonalparkforvaltningen. Kunnskapen er nyttig for forvaltningen av verneområdet både ved at brunbjørnen er en viktig del av økologien i området, og ved at brunbjørnen er en art som publikum er opptatt av.

Nasjonalparkstyret for Øvre Pasvik gir med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 første ledd, tredje alternativ, NIBIO Svanhøvd dispensasjon til oppsett av hårfeller for bjørn i Øvre Pasvik nasjonalpark i perioden 5. juni-1.september 2023, som beskrevet i søknaden datert 29. mai 2023.

Vilkår til tillatelsen:

1. Nødvendige tillatelser skal foreligge fra grunneier og iht dyrevelferdsloven, før arbeidet starter.
2. Det kan ikke brukes spiker eller lignede på trærne ved montering av fellene.
3. Åtet som brukes må være biologisk nedbrytbart.
4. Det bør monteres viltkamera ved fellene.
5. Fellene og eventuelle viltkamera må merkes tydelig med formål og kontaktperson, for publikum.
6. Fellene må plasseres minst 100 meter fra merkede stier i nasjonalparken.
7. Fellene og rester etter åtet må være fjernet innen 1.10. 2023.
8. Nasjonalparkstyret skal ha rapport fra arbeidet innen 31.12.2023.

Ved brudd på vilkår trekkes tillatelsen umiddelbart tilbake.

BAKGRUNN

Verneformålet i Øvre Pasvik nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende barskogområde som i det vesentlige urørt i forhold til tekniske

inngrep, ta vare på et skogøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold, sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen samt ta vare på landskapsformer, særpregede geologiske forekomster og kulturminner. Verneformålet med Øvre Pasvik landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med et rikt dyre- og planteliv, sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen og ta vare på landskapsformer og særpregede geologiske forekomster.

For begge verneområdene heter det at ivaretagelse av naturgrunnet innenfor verneområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse, og området skal kunne nyttes til reindrift og naturopplevelse. I tillegg heter det for nasjonalparken at området skal kunne brukes til utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Begge verneområdene har vern mot inngrep i landskapet, hvor verneforskriften for Øvre Pasvik nasjonalpark er det strengeste hvor det i §3. pkt 1.1 er forbud mot inngrep av enhver art, både varige og midlertidige innretninger, dersom ikke annet er sagt i forskriften. I tillegg er dyrelivet etter §3 pkt 3.1 er fredet mot skade og unødvendig forstyrrelser i nasjonalparken, men jakt er tillatt utenom arealet tilsvarende den opprinnelige nasjonalpark fra 1970. For nasjonalparken må søknaden vurderes som en dispensasjon etter naturmangfoldlovens (NML) § 48.

For Øvre Pasvik landskapsvernområde er det forbud mot inngrep som vesentlig kan skade eller virke inn på landskapets art eller karakter, her er også jakt tillatt i hele verneområdet. Nasjonalparkforvalter vurderer ikke at det omsøkte tiltaket med en hårsnare per 25 km² areal i landskapsvernområdet, vesentlig kan skade eller virke inn på landskapets art eller karakter. Følgelig vil vurderingen i det videre kun gjelde Øvre Pasvik nasjonalpark.

Nasjonalparkstyret kan etter § 48 i NML kan gjøre unntak fra verneforskriften dersom tiltaket ikke strider mot formålet med vernet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Denne bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Fylkesmannen i Finnmark har tidligere gitt dispensasjon etter verneforskriftens §4 (før naturmangfoldloven trådte i kraft) for tilsvarende søknad, sist den 08.05.2007. Fylkesmannen vurderte da tiltaket til å ha en stor nytteverdi ved å fremskaffe oversikt over bjørnebestanden i Pasvik, og metodene ble vurdert til å ha liten negativ effekt på verneverdiene i nasjonalparken.

Tilsvarende søknader i 2015 og 2019 fra NIBIO Svanhovd ble innvilget dispensasjoner av Øvre Pasvik nasjonalparkstyre.

Vurdering

Nasjonalparkforvalter kan ikke se at sikkerhetshensyn eller vesentlige samfunnsinteresser i denne saken tilsier at det skal gis dispensasjon. Vurderingen videre blir i forhold til om hvorvidt tiltaket strider mot verneformålet eller vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

I nasjonalparken er det snakk om rundt 5 (+/-2) hårfeller, med rundt 30 meter piggtrådstreng rundt et åte. Berørt areal vil være relativt lite.

Nasjonalparkforvalter vurderer at selve hårfellene vil gi liten eller ingen negativ påvirkning av vegetasjonen. Det forutsettes at luktåtet er fullstendig nedbrytbart, og at det ikke benyttes spiker e.l ved montering av piggtrådstrengen i trærne.

Erfaringer fra bruk av denne typen feller viser at disse ikke gir noen skade verken på bjørn eller annet vilt. Åtet virker lokkende på rovdyr, slik at beitedyr ikke tiltrekkes spesielt til området. Nasjonalparken er vinterbeite for tamrein, selv om det kan være noe strørein her sommerstid, er det ingen holdepunkter for at fellene er til ulempe for rein.

En dispensasjon vil ikke gi svært lite presedens, siden det er vanskelig å se for seg andre oppdragsgivere enn samarbeidet i Pasvik-Enare med en slik overvåking av brunbjørn i en forvaltningssammenheng. Det er mer sannsynlig at det kan komme søknader om dispensasjon fra forbudet om utlegging av åte for å fotografere brunbjørn. Foreliggende søknad vurderes til å ha et helt annet formål med utlegging av åte, og vurderes ikke til å skape presedens for søknader med formål fotografering.

Forslag til vedtak

Nasjonalparkstyret ser nytteverdien av å overvåke brunbjørnbestanden i Pasvik-Enare området både i forhold til det generelle kunnskapsbehovet ved forvaltning av store rovdyr og i forhold til nasjonalparkforvaltningen. Kunnskapen er nyttig for forvaltningen av verneområdet både ved at brunbjørnen er en viktig del av økologien i området, og ved at brunbjørnen er en art som publikum er opptatt av.

Nasjonalparkstyret for Øvre Pasvik gir med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 første ledd, tredje alternativ, NIBIO Svanhovd dispensasjon til oppsett av hårfeller for bjørn i Øvre Pasvik nasjonalpark i perioden 5. juni-1.september 2023, som beskrevet i søknaden datert 29. mai 2023.

Vilkår til tillatelsen:

1. Nødvendige tillatelser skal foreligge fra grunneier og iht dyrevelferdsloven, før arbeidet starter.
2. Det kan ikke brukes spiker eller lignede på trærne ved montering av fellene.
3. Åtet som brukes må være biologisk nedbrytbart.
4. Det bør monteres viltkamera ved fellene.

5. Fellene og eventuelle viltkamera må merkes tydelig med formål og kontaktperson, for publikum.
6. Fellene må plasseres minst 100 meter fra merkede stier i nasjonalparken.
7. Fellene og rester etter åtet må være fjernet innen 1.10. 2023.
8. Nasjonalparkstyret skal ha rapport fra arbeidet innen 31.12.2023.

Ved brudd på vilkår trekkes tillatelsen umiddelbart tilbake.

Styrets behandling

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Sak 11/2023 Tilbud fra Norconsult, Informasjon og tilrettelegging for besøkende til Øvre Pasvik nasjonalpark/ landskapsvernområde, samarbeid med Grensevakt/Grensekommisær

Dette er en oppfølging av samarbeidstiltaket med Grensekommisæren og Grensevakta under bestillingsdialogen. Nasjonalparkstyret har invitert Norconsult Kirkenes/Tromsø til å diskutere en avtale for støtte fra arkitekt/landskapsarkitekt i prosessen, innenfor et budsjett på kr 75.000 eks mva.

Rammer for arbeidet er Designmanualen for Norges nasjonalparker og Besøksstrategien for Øvre Pasvik nasjonalpark/ landskapsvernområde.

For fysiske tiltak skal også Veileder for Innfallsporter fra Miljødirektoratet være retningsgivende;

<https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m417/m417.pdf>

Vedtak

Nasjonalparkstyret vedtar å engasjere Norconsult ved landskapsarkitektene Oskar Hjellbak og Arnt Pedersen til å bistå i samarbeidet mellom nasjonalparkstyret og Grensekommisær/Grensevakt om en felles strategi for tilrettelegging og publikumsinformasjon langs Grensefossvegen, turvegen til Treriksrøysa og området ved selve Treriksrøysa.

Kurt Wikan leder

Rett protokoll bekreftes:

Egil Kalliainen